

c. könyvének bevezetése. Az irodalom tanítása, műalkotások olvastatása és megértése által történhetik csak. — Csupán azokat a fákat mutassuk meg tanulóinknak, amelyek az erdőt teszik és legfeljebb csak felhívjuk a figyelmüket azokra, melyek az erdőt eltakarhatják — a tájékozódni alig kezdő tanuló előtt. Az irodalomtörténeti óra arra való, hogy a tanuló megszeresse a magyar könyvet, nem pedig arra, hogy elidegenítsük tőle.

P. E.

Magyar Tanítóképző, 1937. 4—6 sz.

4. sz. (április). *Frigyes Béla* a közgazdaságtani és társadalmi ismeretek tanításának módjáról értekezve, megállapítja, hogy 1. ezeknek az ismereteknek a jelentősége mindinkább növekszik, ezért 2. a közgazdasági jelenségek nyújtotta nevelési lehetőségeket ki kell aknázni, elsősorban, mert az állampolgári nevelés gondolatát is szolgálják és az akarat kialakításának hathatós eszközei. A kérdés az, hogy 3. hogyan tanítsunk, e tekintetben a tanítás célja igazít útba, továbbá az anyag helyes kiválasztásának biztosítása, amely a siker feltétele. Az okt. egységek feldolgozásában lehetőleg tapasztalati tényekből kell kiindulnunk s a módszert induktívva tennünk, az élettel szoros kapcsolatot teremtve. Egész eljárásunkban a közgazdasági és társadalmi életünknek tárgyas bírálatára törekedjünk, ami azt jelenti, hogy rá kell mutatnunk a társadalom és a gazdasági élet hibáira s a velejáró állami feladatokra. A kérdés csak nő jelentőségében, ha a tanító népművelő hivatására gondolunk.

5. sz. (május). *Padányi-Frank Antal* a tanítóképesítő vizsgálatok eredményének megállapításakor azt kívánja, hogy a tanítójelölt szorgalmát, kötelességtudását, megbízhatóságát, lelkiületét, jellemét is mérlegeljük. *dr. Mezősy Károly* a mai osztrák tanítóképzést ismerteti, amely 5 évvel ezelőt kapott új szervezetet, demire megerősödött volna, túlhaladott lett s ma már ebben a formájában meg is szűnt. Az 1932 újjászervezés megszüntette az osztrák tanítóképzők középiskola jellegét azzal, hogy a latin és a modern nyelvet eltörölte s helyette a nevelési tanulmányoknak és gyakorlatoknak adott nagyobb szerepet, egyben az addig súlyosan érzett túlterhelésen is könnyített a heti óraszám leszállításával. A tanulmány az egyes tantárgyakban történt módosítások részletes fejtegetését nyújtja. *Marosvári Tibor* a mai finn tanítóképzést mutatja be. Finnországban a népiskola alsó és felső tagozatra oszlik, az előbbi 2, az utóbbi 4 évfolyamú. Az alsó tagozatban tanítónők, a felső tagjában felerészben férfi tanerők működnek. Ehhez a szervezethez idomul a tanítóképzés még pedig — nem azonos számú évfolyammal — 4 alsófokú népisk. tanítóképző és 8 felsőfokú t. és t.-nőképző van. — *Molnár Oszkár* 3. közleményben folytatja a Magyar Tanítóképző c. folyóirat vázlatos történetét 1911—1920-ig. A folyóiratnak ebbe a szakaszába esik a Gyakorlóiskola c. melléklettel való gazdagodása, amelynek Úrhégyi Alajos lett a vezetője. Ez a melléklet 1913-ban szűnt meg, amikor a M. T. válságos évei kezdődtek. A f. irat hanyatlása a háború egész folyamán tartott, a hajdani évi 41 iv 1919-ben nyolcadára zsugorodott. 1920-ban a lap újra erősödni kezdett s megváltoztak a viszonyok, amikor ugyanez évben a tan. kép.-int. tanárok egyesülete új tisztikart, a M. T. pedig új szerkesztőt kapott. *Cziráki József*: A magyar nyelv és irodalom ügye tanítóképzésünkben címen arra a súlyos helyzetre utal ami miatt a 4. és 5. osztályban az irodalom-tanítás vergődni kénytelen. Azt javasolja, hogy ebben a 2 osztályban a heti órák számát emeljék 2-ről 3-ra a német órák számának leszállításával.

6. sz. (június). *Dr. Padányi-Frank Antal* a tanítóképzés és a működő tanítók egymáshoz való viszonyáról ír s beszámol annak a 2 körkérdésének eredményéről, amiket a körzeti isk. felügyelőkhez intézett s amelyek arról szólnak: 1. Hogyan küzdöttek le a tanítói működésem során felvetődött nehézségeket? 2. Tanítói munkásságom mely részét tartom legértékesebbnek. A feleletekből kiderül a tanítók hivatás-szeretete, nemes érzülete, kitűnik a továbbképzésükben mutatkozó sok nehézség, a következetes önevelés szükségének hangsúlyozása. A tanítók a maguk munkájának igazi tengelyét a nép és gyermek nevelésében látták, ezt figyelembe kell vennünk a magunk tanítónevelő munkájában. *Csekő Árpád* a készülő V. osztályos mennyiség-tani könyvtől azt várja, hogy vegye tekintetbe a működő tanító szükségleteit is. Tanításmenetének bemutatásával jelzi mindazt a sok követelményt, aminek az új tankönyv tartozik majd megfelelni.

Dr. Juhász Béla.

Iskola és Élet. I. 1936—37. 1—2. sz.

Kemenes Illés (*Ami az 1935:VI. tc.-ben még benne van*) szerint a tanügyi igazgatásról szóló törvényben olyan értékek vannak, amelyeknek magvalósi tása pedagógiai szempontból nagy nyereséget jelent, ha a benne rejlő lehetőségeket valóra váltjuk. Megdönti az egyes iskolafajok különállását, közelebb hozza az iskolai fel-sőbbiséget az élethez. Mindezek máris tapasztalható és elvárható jó hatása. *Juhász Béla* (*A népiskolai tanító ereje*) a népoktatási körzeti iskolafelügyelők számára ki-adott Utasítás bevezetésének következő mondatából indul ki: „Az iskolai munka tengelyébe állított nemzetnevelés eredményessége személyi erőknön, személyi képes-ségeken múlik“. Elemzi ezzel kapcsolatban a nemzetnevelés, nemzeti nevelés és nem-zetté nevelés fogalmait, s azokat az alkalmakat, amelyek a nevelés egyes mozzana-taiban a tanító erejét követelik. Arra a kérdésre, hogy *Hogyan lehet az iskolafel-ügyelet erőforrása a tanítói és tanári munkának*, hat különböző iskolánál működő tanító és tanár *Zalai Ernő, Sulyok Kálmán, Simon Ferenc, Csapodi Vera, Radák Olga és Zibolen Endre*) keres választ, megvilágítva a kérdést mind az elemi, mind a polgári, mind pedig a leány- és fiúközépiszkola szempontjából.

Németh Imre értekezését (*A faj és nemzet fogalmának kapcsolata a mi szem-pontunkból.*) a következő mondatral fejezi be: „... nincs ma nemzet Európában, amely a népek egyetemes boldogulására irányuló küzdelemnek akkora tradícióira hivatkozhatik, mint éppen a magyar nemzet. Ő hordozhatja ma legtöbb joggal a faji gőgök romboló és pogány fanatizmusa ellen a keresztes hadjárat európai lobo-góját. „Nagyobb cikkek még: *Tóth Aurél, A földrajzi helyesírás és a földrajzi nevek helyes írása; Balás-Piri László, A magyar történeti festészet.*

3—4. sz.

Mitrovics Gyula, Neveljünk vagy tanítsunk? c. cikkének értelme: „... nem helyes a kérdés illetően felállítása... Az igazságot egy apodiktikus forma fejezi ki: neveljünk és tanítsunk; vagy még helyesebben: tanítással neveljünk!“ *Az erkölcsi nevelés követelményei és lehetőségei*, címmel három gyakorlati nevelő v. *Székely Pál, Sáfrány István, Masszi Ferenc* számol be részletesen arról, hogyan és milyen esz-közök és eljárások alkalmazása által tud és kíván megfelelni e követelmények-nek a népiskola, a polgári iskola és a gimnázium. Egy róm. kat. tanítóképző-inté-zeti tanár a tanítványai-val végzett közös munkáról számol be (*Hogyan jött létre a mai intézetünk szemléltető képanyaga*). Nagyobb cikkek még a következők: v. *Székely Pál, Kirándulások a lélekélményítés szolgálatában; Berky Imre, Tömegek és vezérek; Pálosy Éva, Az olasz ifjúsági irodalom.*

tb: